

Perzija zahteva od Turčije, da jej odstopi nekaj zemlje v Aziji in zbira armado na boj zoper Turčijo.

Severna Amerika se tudi oborožuje; že so la-dije njene na Evropskih morjih dobile ukaz, zbrati se v Nici, da se ustavijo pri Carigradu za varstvo on-dašnjih Amerikancev.

Le Angleška vlada, vkljub očitnim simpatijam, ki jih kaže velik del naroda, je poturčena, in če očitno ne more, riše kakor krt zoper Rusijo in hujska Tur-čijo, podpira Egiptskega namestnega kralja, da bode Turčiji na pomoč itd. Ker se Grška na boj pripravlja zoper Turka, jej je Angleška zažugala, da posede Grecijo, ako ona to stori.

Kaj pa Avstrija? Zanašaje se na besede prvega vojskovodje Avstrijskega nadvojvode Albrechta in pričakovaje, da grof Andrassy, kakor se govori, na dopust (urlaub) gré, se je nadjati, da Avstrija posede Bosno in Hercegovina — in zakaj? Vradna „Agra-merica“ pise, da ima Avstrija do te posede pravico že zato, da ne bote popolnem pokončani ti zemlji, zaradi katerih je Avstrija že na milijone stroškov imela s tem, da je na tisoče Bosniških in Hercegovinskih begunov preživiti morala, kajti že marcija meseca lanskega leta je pribežalo okoli 90.000 Bosnjakov in Hercegovincev v Avstro-Ogersko, ki so po 10 kr. na dan miloščine do-bivali, to pa znaša 3 milijone 285.000 gold. leto in dan, in posihmal se to število ni zmanjšalo, marveč pomno-žilo. „Agramerica“ zato pravi, da poseda Bosne in Hercegovine bila bi Avstriji „Faustpfand“, to je, po-vračilo za stroške.

Zabavno berilo.

Angora.

Zgodovinski-romantičen obraz.

2.

(Dalje.)

V sultanovo sobano niso slišali njegove kletvine; tam so še smijali se derviševi budalosti, kako izborna so burke uganjali z njim!

Le Srbskemu Lazarjeviću se je bilo pooblačilo čelo, nevoljno je natezal pas — in ker ni mogel več trpeti tega preširnega zasmeha, urno je vstal, stopil k sultanu in z važnim, skoro hudim glasom spregovoril: „Blazni, pa otroci resnico govoré, sultan! A ta derviš je resnico govoril, njegova budalost, ako je budalost, govorila je tebi vsaj na prid. Že smo se naveseljačili, čas je, da pomislimo na dejanja. Tam Timur sè svojimi odurnimi jatami vznemirja tvoja mesta, gubi tvoj svet na sramoto tvojemu imenu — a ti? — kaj pa ti delaš?“

„Veselim se, a srečen sem“ — odgovoril je Bajazet zaničljivo, ali vendar je roko vzel nazaj, ni pritisnil krasne Zulmine glave na svoje prsi, očito je bilo, da so mu Lazarjevičeve besede segle v živo.

„Nekova čarodejnica te je vščnila sè svojim stru-penim pogledom“ — govoril je Lazarjević nevoljen dalje, „ker si oglušel svoji sramožljivosti, oslepel svoje slave lesku. Bajazet, moje sestre mož, kam gine tvo-jega imena slava?“ —

„Moja slava je krepko prikovana k nebu“ — od-govoril je Bajazet ponosno — „a še nobena ženska ni povila tistega, ki bi se drznil ter hotel strgati jo s te višave.“

„A Timur?“ — povpraša ga Lazarjević očitajoče — „pomisli na razvaljeni Sivas in na sramotno smrt svojega sina.“

Sultan se je stresnil, zganil se je, kakor bi bil hotel poskočiti, in kakor blisek o temni noči, tako je

vsled prodkega vskipa zalesketalo njegovo črno oko; njegovega obraza se je zopet polotil izraz poprejšnje vladne lehkovaznosti — in zasmehljivo so se mu skri-vila ustna. „Timur je pritlikavec, saj njegovo ime samo kuži mojega serralja zrak; vpokoji se, brate Štepan!“ — opomnil je razpaljenemu knezu z lahkovaznim glasom, ali srditejše in srditejše je govoril — „le malo naj se stepeva, pa bode suženj mojih sužnjih, a Samarkand mi namesti Sivas; žene in sužnjice razdadem svojim vérnim, tudi ti jih bodeš imel na izbor, če bodeš hotel, prva Timurjeva kadima pa nam bode šerbeta in vina nalivala o naših gostijah.“

Vsled teh najrazžaljivejših besed v Jutrovčevih ustih je ostrmel Štepan; emiri pa, ti vajeni hinavci neomejene sultanove volje, tlesknili so z rokami, mlasknili z jezici in hrumno trdili: „Zgodí se tako, padišah, ti jasno solnce tega svetá! Bismillah! videli bodemo Samarkand in nje-gova čuda. Kdo bi se upal vpirati sultanovi volji in našim jataganom?“ — povpraševali so se vsi povprek.

Štepan je nevoljno poslušal te hinavske besede, obrnil se je v vezirja Mehmeda in v Timurtaša, ki sta zamišljena gledala pred se. „Vidva molčita, pa sta dr-žavi prva slopa! — zakaj ne vstavita tega čudovitega vrišča? — pač nista vredna svojega gospoda, ni svojih vojščakov!“ — pokregal je oba Lazarjević.

„Moj gospod in sultan je govoril tako, ali bi uprl se mu jaz, njegove volje suženj?“ — začudil se je vé-liko vezir in skomizgnil je z ramenoma — „midva nisva kavrska vojvodi, vaši vojvode se ustavljajo zahtevam svojih gospodov.“

„Allah-kerim!“ — spregovoril je Timurtaš — „mora se zgoditi tako, kakor je govoril moj gospod in moj zapovednik.“

„Tako je to, Štepan!“ — oponesel je Bajazet — „nihče ne dvomi o moji izjavi, le ti dvomiš o njej. Da, da! nevernik si“ — pristavil je osato — „ne veruješ v proroka, zakaj bi toraj zahteval, da bi veroval v moje besede?“

„Da, ti, sultan, govoril si to!“ — opomnil je po nekolikih trenotkih Štepan o veliki zataji, zato da ne bi jeze razodevale njegove besede — „izdal si se osodi, njeni moči, a ta bode sodila tebe in Timurja, Bog daj, da bi se ne osvetila ti, zato ker si tako smelo odbral jo, da bode tvoja sodnica!“

Te besede so usta zaprle emirom; véliko vezir in Timurtaš sta čudila se in oči izbudila v smelega govor-nika; celó Bajazet se je stresnil, njegovo razkošno za-kaljeno oko se je nenadoma zaiskrilo.

(Dalje prihodnjič.)

Deželni zbori.

Deželni zbor Kranjski.

V 5. seji dne 18. t. m. interpeliral je dr. vitez Savinschegg deželno vlado zavolj preložitve ceste čez Gorijance. — O priliki proračunu gledišnega zaklada za l. 1878. je baron Apfaltrern nasvetoval, naj se za slovensko gledišče podpora od 2400 gold. zniža na 1600 gold.; nasvèt ni obveljal; pa tudi de-bate ni bilo nobene. — Potrdili so se dalje proračuni ustanovnih zakladov in pri tej priliki se je mu-zejskemu služabniku Ferd. Schulzu dovolila izredna osebna doklada 150 gold. — Potrdil se je računski sklep zaklada ljudskih šol za l. 1876. (z dohodki 207.208 gld. 62½ kr., s stroški 198.338 gld. 31½ kr., in konečnim čistim skupnim imetkom z 93.509 gold. 21½ kr.) — Vsled prošnje občine Cirkniške je sklenil deželni zbor vladi priporočati, naj se v Cirk-nici napravi c. kr. okrajno sodišče in pa davkarski

urad; če pa je to nemogoče, naj se pa vasi Martinjak, Grahovo, Žerovnica in vse vasi spadajoče pod katastersko mero od Cerknice, Dolenjave, Ulaka, Begnje, Kožlek, Sevšček in Bezuljak izločijo iz sodnijskega okraja Logaškega, ter združijo s sodnijskim okrajem v Ložu. — Podpor iz upokojninskega zaklada za učitelje je dovolil deželni zbor bivšemu učitelju Alojziju Malenšku ter vdovi Tereziji Šinkovčevi po 60 gold. na leto, vdovi Rozaliji Bajčevi se je upokojnina od 38 gld. zboljšala na 48 gld.; prošnja vdove Karoline Gecelnove se pa je izročila deželnemu šolskemu svetu v nasvetovanje podpore. — Potem se je potrdil proračun deželnega zaklada za leto 1878.; potrebsčine znašajo 318.217 gold. 85 kr., zaklad 57.385 gold. 81 kr., tedaj primanjkljaj 260.832 gold. 4 krajc., da se ta primanjlkava pokrije, sklenilo se je, kakor vlani, 20 odstotkov priklade na neposredne davke, 20 odstotkov pa priklade na užitnino od vina, vinskega in sadnega mošta in od mesa. Obrtnijski šoli v Novem mestu se je dovolila podpora 300 gld. s tem pogojem, ako ministerstvo državne podpore dá tudi za leto 1878. — Dovolile so se še podpore: slikarju Šimnu Ogrinu 200 gold., podpiralni zalogi slovanskih vseučiliščnikov v Gradcu 100 gld., podpiralnemu društvu dijakov v Novem mestu 200 gold., ubogim dijakom na Kočevski gimnaziji 100 gold., podpiralnemu društvu modroslovcev na Dunaji 50 gold., podpiralnemu društvu rudarskih akademikov v Leoben-u 50 gold. — Konečno se je deželni odbor pooblastil, da tudi l. 1878. dajati sme cestne podpore v zneskih 1000 gold. presegajočih, ako razvidi neobhodno potrebo.

Poročilo o zadnjih 2 sejah prihodnjič.

Deželni zbor Koroški.

Našega deželnega zbora obravnave so se vršile jako dolgočasno, reči smemo, prav zaspano. Večidel so se sukale okoli subvencij za ceste, okoli dovoljenja povikšanih občinskih priklad za nova šolska poslopja, okoli prošinj za podpore itd. Gospod prof. Einspieler se zarad bolehnosti ni mogel dosto udeleževati zborovanja. Na interpelacijo poslanca Petriča je odgovoril cesarski namestnik, da vladi niso nikakoršne pritožbe zarad silnega iztirjevanja davkov znane, — da pa je podložnim gospóskam ukazal, naj se ravnajo korektno in kolikor mogoče sile ogibljejo. Pač čudno je to, da deželna vlada ne vé, kar vé vsa dežela, sicer ne bi bila interpelirana bila zarad davkarske ostrosti! Tudi naš deželni zbor je telegrafično čestital 50letnici vojaškega službovanja svitlega nadvojvode Albrechta.

Deželni zbor Goriški.

Kakor navadno, bile so tudi letos prve zborove seje le bolj pripravljavne; odkazovala so se opravila odsekom, da so pripravili tvarine za poslednje seje. Tedaj ni o prvih sejah posebnega omeniti. Proračuni in peticije imajo sploh le bolj lokalno važnost. Iz četrte seje (13. aprila) naj posnamem to, da je zbor potrdil predlog deželnega odbora, vsled katerega ima deželni odbor postavno oblast, dovoljevati tudi po več ko 50 odstotkov priklade k izravnim davkom in k potrošninam ter predlagati jih v najvišjo potrditev. — Podpornemu zalogu slovanskih vseučiliščnikov v Gradcu je dovoljenih za 1878. leto 25 gold. — V peti seji (17. aprila) je deželni zbor glavarja pooblastil, da je poslal po telegrafu voščilo nadvojvodi Albrehtu za njegovo petdesetletnico. — V proračunu zavoda za gluhoneme je zbor po nasvetu finančnega odseka (poročevalec Tonkli) odbil celih 10 tisuč gold. odmenjenih za izredne stroške. — Načrt lovske po-

stave je zbor deželnemu odboru vrnil rekoč, naj bi stvar bolje pretresel in drugič popravljen načrt in z razlogi podprt predložil. — Sprejet je Dottori-ev načrt postave zadevajoče popravno nekaterih §§. v dež. šolskih postavah od 10. marca 1870. in 16. oktobra 1875. leta. Ta nova postava določuje plače, doklade in povikševanje ljudsko-šolskih učiteljev in učiteljic. Ustanovljene so 3 vrste učiteljev s 600, 500 in 400 gold. plače. Učiteljev prve vrste ne more biti več, ko polovica vseh učiteljev v Gorici, po vaséh pa ne več, ko 12. del vseh učiteljev v dotičnem okraji. V drugo vrsto bodo spadali 3 dvanajsti deli. Doklade opraviške (voditeljem) znašajo po 50, 75 in 100 gld. Za stanovanje dobiva voditelj v mestu 200, drugod 100 gold. Podučitelj dobiva 300 gold. plače in odškodnino (v Gorici 100 gold.) za stanovanje. Učiteljice bodo dobivale 80% učiteljske plače; podučiteljice 280 gold. in odškodnino za stanovanje (v Gorici 120, na kmetih 60 gold.). Če kateri učitelj že zdaj več plače in doklad ima, ko, kar mu določuje nova postava, nima nič zgubiti. — Zavodu za žovaste na otoku Gradu je zbor dovolil 300 gold. podpore. — Nekateri reči so se povrnila deželnemu odboru; čez druge spet so prestopili na dnevni red. — Nekateri predlogi v 5. seji naznunjani so se obravnavali v naslednjih sejah.

(Dal. prih.)

O obravnavah družih deželnih zborov poročamo prihodnjič.

Naši dopisi.

V Gorici 22. aprila. — Dne 20. t. m., nekaj pred 8. uro zvečer, se je sklenil naš deželni zbor. Zadnja zadeva, ki se je obravnala, bila je volitev deželnega odbora. Ostali so vsi stari odborniki, namreč, dr. Abram, dr. Deperis in svetov. Gorjup; na mesto dr. Pajerja, ki je zdaj glavar, izvoljen je novi poslanec gosp. Iv. Gasser (zemljemerec). Namestniki odbornikov so: gospodje Benardelli, Dottori, Faganel in dr. Tonkli. V končnem govoru je glavar povdarjal lepo slogo med slovenskimi in laškimi poslanci in delavnost zbora, ki je v tako kratkem času toliko reči rešil. Omenil je tudi vojsko, ki Evropi pretí, in, izrazivši željo, da bi se nje hrup ustavil pred mejo naše domovine, zagnal „evviva“ Njegovemu veličanstvu. V petek (20. aprila) ste bili dve javni seji, ob 11. uri dopoldne in ob 5. uri popoldne. (Važniše reči, ki so se v teh 2 in v seji 17. t. m. razpravljale, glej na drugem mestu.) — Danes imamo veliko Francozov v Gorici, — izmed tistih, ki potujejo k papeževim slavnostim v Rim. Prišli so sem poklonit se grofu Chambord-u. Med njimi je veliko duhovnikov, ki hodijo vsi skupaj po ulicah in se odlikujejo po svojih talárjih in francoskih ovratuikih (Mozesovimi tablicami). — Dne 30. t. m. se začnejo pred tukajšnjo preskušno komisijo preskušnje za učiteljstvo.

Iz Železnikov 20. aprila. J. L. — Nova zima je tudi po naših krajih zadnje dni kazala in vnovič potrdila, da ne odstopi od svoje stare pravice, ki se po ljudski prislovice glasi: „zima in gospóska ne prizanese“. Snega so pa naši ljudje sploh še pričakovali, ali bolje rečeno, se ga bali, ker gromenje na veliko-nočni pondeljek ni nič prida obetalo. K sreči vendar v naši okolici — vsaj po ravnini — ni ravno vzrokoval posebne škode, ker je bilo ozračje vse dni le bolj voljno (mehko) in kolikor se pri sadji in sploh na drevji videti zamore, ni nič trpelo. Ako kaj hujšega ne pritisne, smemo s spomladjo še vedno zadovoljni biti. Snega smo